

zaaknummer 2010 T 215

Beslissing 7 februari 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. H.J.P.M. van Berckel- van der Rijken, advocaat
te Breda,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie Broeders van Liefde.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 29 juni 2011. Op 22 september 2011 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Regionaal Overste.

Op 23 januari 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn vertrouwenspersoon [naam] (namens de Stichting [naam]). Klager heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. H.J.P.M. van Berckel – van der Rijken.

Namens de Congregatie is verschenen [overste] en broeder [naam].

2. De klacht

2.1. Klager kwam, na al in een aantal kindertehuizen gezeten te hebben, omstreeks 1969 op [instelling] in [plaats]. Vanuit [instelling] ging klager om het weekend en alle schoolvakanties naar huis. De kinderen waren verdeeld over verschillende groepen, afhankelijk van hun leeftijd. Klager kwam eerst in groep 2 en in het tweede jaar zat hij in groep 3. Beide groepen waren in hetzelfde gebouw. Aangeklaagde was groepsbroeder van de groep van klager. De kinderen sliepen in een slaapzaal. De groepsbroeder sliep daar ook, in een apart hokje.

2.2 Klager lag op dat moment te slapen en werd wakker van aangeklaagde die aan zijn penis zat. Aangeklaagde probeerde de penis van klager stijf te maken. Klager heeft dit zowel aan een andere groepsleider [naam] verteld, als ook aan zijn ouders toen hij in het weekend thuis kwam. Deze meldingen van klager zijn mogelijk mede aanleiding geweest, dat aangeklaagde van [instelling] moest vertrekken.

2.3. Klager is een man met een verstandelijke beperking. Het misbruik heeft een forse impact gehad op zijn leven. Klager heeft zijn herinneringen aan het misbruik jaren lang weggedrukt. Klager heeft veel te maken gehad (en nog) met depressieve gevoelens. Hij is daarvoor ook onder behandeling geweest. Klager is op een gegeven moment opgenomen geweest in een psychiatrische setting. Sindsdien woont hij niet meer zelfstandig. Klager woont nu in [plaats] en wordt begeleid door de Stichting [naam]. Door alle publiciteit omtrent het seksueel misbruik zijn de herinneringen weer naar boven gekomen. Dit is voor klager erg confronterend en moeilijk. Het is nog niet duidelijk of het verstandig is om klager te behandelen voor zijn psychische problemen die hij ervaart door het misbruik. Het is volgens de behandelend psycholoog nog niet goed in te schatten hoe klager op deze behandelingen zal reageren.

2.4. Klager wil erkenning voor zijn situatie en daarnaast excuses van de Congregatie. Ook zou hij graag zien dat de kosten die hij heeft gemaakt in verband met de klachtenprocedure, alsmede toekomstige kosten die gemaakt worden vanwege behandelingen, door de Congregatie vergoed worden.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. [Overste] heeft in zijn inhoudelijke reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Uit onderzoek is naar voren gekomen dat aangeklaagde zich heeft misdragen en dat deze misdragingen betrekking hebben gehad op seksueel misbruik. Aangeklaagde is als gevolg van deze misdragingen overgeplaatst naar [plaats], wellicht na de klacht van klager. De Congregatie acht seksueel misbruik zeer verwerpelijk en bewondert de moed van klager om met zijn verhaal naar buiten te komen. [Overste] wil dan ook zijn oprechte excuses aanbieden namens de Congregatie Broeders van Liefde. Indien geadviseerd wordt de klacht gegrond te verklaren, dan zal de Congregatie het advies opvolgen, oprechte verontschuldigen aanbieden en klager bijstaan in de verwerking van het aangedane leed.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1. van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat het door klager gestelde feit moet worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer veertig jaar verstreken sedert het feit dat klager aangeklaagde verwijt zich heeft afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde is het feit niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenis die klager schetst, heeft plaatsgevonden. De Klachtencommissie is hier niet alleen van overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop klager zijn verhaal heeft verteld. Maar ook blijkt uit de inhoudelijke reactie van de Congregatie dat er een brief van 5 december 1972 van de provinciale overste aan de generale overste is aangetroffen. In deze brief wordt vermeld dat aangeklaagde vanuit [instelling] in [plaats] naar [plaats] is gehaald omdat er 'praatjes' over aangeklaagde liepen in verband met zijn omgang met jongens. Deze 'praatjes' bleken volgens de provinciale overste na een degelijk onderzoek niet ongegrond. Daar komt bij dat broeder [naam], destijds samen met aangeklaagde groepsleider van groep 3, heeft verklaard dat aangeklaagde wegens seksueel misbruik definitief werd overgeplaatst naar elders. Daarnaast heeft [naam], in 1969 benoemd als groepsleider van [instelling], het verhaal van [naam] over het seksueel misbruik door aangeklaagde, bevestigd.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van het misbruik pas 10 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een vertrouwenspersoon.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. [Overste] heeft daartoe een eerste stap gedaan door in zijn inhoudelijke reactie, maar ook ter zitting, namens de congregatie Broeders van Liefde het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de Congregatie zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Congregatie van de Broeder van Liefde de klacht gegrond te verklaren en het seksueel misbruik en het leed dat klager daarmee is aangedaan formeel te erkennen.

Dit advies is vastgesteld op 7 februari 2012 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, mr. P.A. Schaafsma en prof. dr. H.B.M. van de Wiel, leden, bijgestaan door mr. M. van der Meulen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie Broeders van Liefde en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.